

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3190/2017. (VII. 21.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 75. § (3) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék – az Abtv. 25. § alapján – a 2016. április 22-i tárgyaláson felvett 29.P.23.422/2015/16. számú jegyzőkönyvbe foglalt végzésével kártalanítás megállapítása tárgyában folyamatban levő eljárását felfüggesztette és kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény [a továbbiakban: Ectv.] 75. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását; ezen kívül a folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárását is kérte.
- [2] Az indítványozó bíró előtt folyamatban lévő ügy előzményei a következők. Az alapügy felperesének (FOTEX Holding SE) jogelődje a FOTEX Első Amerika-Magyar Fotószolgáltatási Részvénytársaság, a Ferencvárosi Torna Club (alperes, a továbbiakban: FTC) és az FTC Labdarúgó Részvénytársaság között 2003. szeptember 23-án szerződés jött létre (a továbbiakban: Megállapodás), amelynek 2.1. pontja értelmében a közöttük korábban létrejött szerződéseket megszüntetik [Megállapodás 2.1. pontja]. Ez a felek közötti Üzletrész Adásvételi Szerződés megszűnését is érintette, így a FOTEX Első Amerika-Magyar Fotószolgáltatási Részvénytársaság az Üzletrész Adásvételi Szerződés megkötésének napján meglévő törzstőkéjének 80%-át kitevő részvényeket visszaszolgáltatta az FTC-nek, 584 521 871 Ft. összeg ellenében [Megállapodás 3.1. pont első bekezdése]. A Megállapodás értelmében e fizetési kötelezettségnek az FTC úgy tett eleget, hogy a Megállapodás 4. pontjában meghatározott Részleges Kereskedelmi Jogokat átruházta a FOTEX Első Amerika-Magyar Fotószolgáltatási Részvénytársaságra [Megállapodás 3.1. pont második bekezdése].
- [3] A Megállapodás 4.2. pontja rögzíti, hogy mit tekint a „Megjelölésnek”, vagyis meghatározza a Megállapodás tárgyi hatályát.
- [4] A Megállapodás 4.4.; 4.5.; valamint 4.6. pontjai pedig meghatározzák azokat a felületeket, ahol a 4.2. pontban definiált Megjelölés használható.
- [5] Összefoglalóan:
 - a 4.4. pont vonatkozik az élelmiszeripari termékekre;
 - a 4.5. pont vonatkozik a technikai (adathordozó) eszközökre;
 - a 4.6. pont pedig a média megjelenési jogok értékesítésére vonatkozik.

- [6] E pontokban rögzített jogok a Megállapodás alapján a FOTEX Első Amerika-Magyar Fotószolgáltatási Részvénytársaságot illették meg.
- [7] 2. Az Ectv. – 2011. december 14-én kihirdetett és 2012. január 1-jén hatálybalépett – 8. § (1) bekezdése szerint „[m]inden egyesület saját maga rendelkezik nevével, címerével, logójával és minden a nevéhez kapcsolódó joggal, különös tekintettel a hirdetési, reklám és a tevékenység televíziós, rádiós valamint egyéb elektronikus technikákkal történő közvetítésével kapcsolatos jogokra”.
- [8] Az Ectv. 8. § (2) bekezdése értelmében „az (1) bekezdés szerinti hirdetési, reklám, illetve közvetítési jogokkal kapcsolatosan egy évnél hosszabb időre szerződést csak a legfőbb szerv külön felhatalmazása alapján köthet”. Az Ectv. 8. § (3) bekezdése pedig arra is kitér, hogy a „határozatlan vagy egy évnél hosszabb időre kötött szerződés megkötésétől számítva évente a legfőbb szerv újabb felhatalmazása hiányában hatályát veszti”.
- [9] Az Ectv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott jogok, amelyekkel az Ectv. hatálybalépésének időpontjában a 8. § rendelkezéseivel ellentétesen más személy rendelkezik, az Ectv. – szintén 2011. december 14-én kihirdetett és 2012. január 1-jén hatálybalépett – 75. § (3) bekezdése alapján a „törvény hatálybalépésével kártalanítás ellenében a törvény erejénél fogva az egyesületre szállnak vissza. A kártalanítás összegét a felek megállapodása hiányában az egyesület székhelye szerint illetékes bíróság állapítja meg a jogoknak azok visszaszállása időpontjában képviselt valós piaci értéke alapján”.
- [10] A FOTEX Holding SE 2015. július 20-án az FTC ellen pert kezdeményezett a Fővárosi Törvényszéken, tekintettel arra, hogy sem az érintett jogok köréről, sem azok valós piaci értékéről nem született megállapodás. Kereseti kérelme kettős volt: egyrészt annak megállapítására irányult, hogy az FTC-re csupán a Megállapodás 4.4. és 4.5. pontjaiban foglalt – az FTC nevéhez, címeréhez, logójához kapcsolódó – jogok szálltak vissza; másrészt annak megállapítását is kérte a bíróságtól, hogy e jogok visszaszállás időpontjában meghatározott valós piaci értéke 35 000 000 Ft. A Fővárosi Törvényszék 29.P.23.422/2015/5. számú végzésében – 2015. november 27-én – részben, az első kereseti kérelem – vagyis annak megállapítása tárgyában, hogy az Ectv. rendelkezései szerint a Részleges Kereskedelmi Jogok közül kizárólag a Megállapodás 4.4. és 4.5. pontjaiban rögzített jogok szálltak vissza az FTC-re – vonatkozásában a pert megszüntette. A Fővárosi Törvényszék érvelése szerint e kereseti kérelem kifejezetten a Megállapodásban foglaltak értelmezésére irányul, így arra a Megállapodás 10.2. pontja értelmében nem a Fővárosi Törvényszék, hanem a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság rendelkezik hatáskörrel. Ítélete indokolásában a bíróság hangsúlyozta, hogy az Ectv. 75. § (3) bekezdése szerinti kártalanítási kérdés (második kereseti kérelem) elbírálására van hatásköre.
- [11] A Fővárosi Törvényszék pert megszüntető végzését a FOTEX Holding SE fellebbezéssel támadta, amelynek tárgyában a Fővárosi Ítéltábla – 2016. március 3-án – 4.Pkf.25.165/2016/2. számon hozott döntést. Az Ítéltábla e döntésében helybenhagyta a Fővárosi Törvényszék 29.P.23.422/2015/5. számú végzését, egyetértett azzal az elsőfokú bíróság által leírt indokolással, miszerint a bíróság hatásköre csupán a kártalanítás összegének megállapítására terjed ki. A Fővárosi Ítéltábla végzése szerint e hatáskör ellátása feltételezi, hogy a felek között az egyesületre visszaszállt jogok körét tekintve nincs vita, vagyis kizárólag a kártalanítás összege vitatott, hiszen arról nem született közöttük megállapodás. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék eljárást megszüntető végzésével egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a visszaszállt jogosultságok köréről (Megállapodás 4. pontja) választottbíróság jogosult dönten, figyelemmel a Megállapodás 10.2. pontjára.
- [12] 3. A Fővárosi Törvényszék a kártalanítás megállapítása tárgyában folyamatban levő pert 29.P.23.422/2015/16. számú végzésével felfüggesztette, és az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján, utalva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontjára, az Alkotmánybíróságtól kérte az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során alkalmazandó Ectv. 75. § (3) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát, alaptörvény-ellenesség megállapítását és a folyamatban levő ügyben alkalmazásának kizárását.
- [13] A bírói indítvány szerint az Ectv. támadott rendelkezése az előtte folyamatban levő perben alkalmazandó jogszabály, ugyanis a peres felek jogviszonyában is alkalmazandó, a feleket közvetlenül érinti, éppen az Ectv. támadott rendelkezésére hivatkozva indult a per.
- [14] Az indítvány szerint az Ectv. 75. § (3) bekezdése az Alaptörvény XIII. cikkét, B) cikk (1) bekezdését, ezen kívül az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét is sérti.
- [15] Az indítványozó bíróság álláspontja szerint az Ectv. támadott rendelkezése a perbeli felperes tulajdonhoz való jogát korlátozta, mivel a peres felek magánjogi jogviszonyába olyan módon avatkozott, hogy arra a feleknek nem volt érdemi ráhatása, szerződéses akaratuktól függetlenül történt. Az Ectv. 75. § (3) bekezdése – az indít-

vány érvelése szerint – a tulajdonkorlátozás szélsőséges esetéről, vagyis a teljes tulajdonelvonásról (kisajátítás) rendelkezik, úgy, hogy az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt garanciális követelményeknek (szükségesség, arányosság, feltétlen, azonnali kártalanítás) nem felel meg. Az Alaptörvény XIII. cikkének, valamint az EJE 1. cikkének sérelmét az indítványozó bíró azért állítja, mert a támadott jogszabályi rendelkezés úgy vonja el az egyik peres fél tulajdonhoz való jogát, hogy annak közérdekűsége nem igazolt, már csak azért sem, mert az érintett jogokat nem állami vagy önkormányzati tulajdonba, hanem másik magánjogi jogalany tulajdonába adja. Az Ectv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott jogok jogszabállyal történő átruházására – az indítványozó bíró álláspontja szerint – az Alaptörvény XX. cikkében foglalt állami kötelezettség sem biztosít alapot. A tulajdonhoz való jog korlátozásának szükségessége (közérdek hiánya) követelményének az Ectv. indítvánnyal támadott 75. § (3) bekezdése indítványozó szerint azért sem felel meg, mert az egyesület nevéhez, címeréhez, logójához való jog és minden nevéhez kapcsolódó jog visszaszállására vonatkozó rendelkezés túl általános.

- [16] A jogbiztonság követelményének [B] cikk (1) bekezdése] sérelmét az indítványozó bíróság – utalva a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdése, 2. § (3) és (4) bekezdéseire – abban látja, hogy a jogalkotó nem biztosított kellő felkészülési időt, hiszen a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között mindössze 18 nap telt el.

II.

- [17] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

- [18] 2. Az Egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. Cikke szerint:

„1. Cikk – Tulajdon védelme

Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.”

- [19] 3. Az Ectv. érintett rendelkezése:

„75. § (3) A 8. § (1) bekezdésben meghatározott jogok, amelyekkel e törvény hatálybalépésének időpontjában a 8. § rendelkezéseivel ellentétesen más személy rendelkezik, e törvény hatálybalépésével kártalanítás ellenében a törvény erejénél fogva az egyesületre szállnak vissza. A kártalanítás összegét a felek megállapodása hiányában az egyesület székhelye szerint illetékes bíróság állapítja meg a jogoknak azok visszaszállása időpontjában képviselt valós piaci értéke alapján.”

III.

- [20] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.

- [21] 1. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében a bírói kezdeményezés konkrét normakontroll eljárás indítványozására szolgál, amellyel a bíró akkor élhet, ha „az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli” [Abtv. 25. § (1) bekezdés].

- [22] Az Alkotmánybíróság 3192/2014. (VII. 15.) AB határozatában az Abtv. 25. § (1) bekezdését értelmezve leszögezte: „Az alkalmazandó jog megállapítása a rendes bíróság – a konkrét perben eljáró bíró – hatásköre, az Alkotmánybíróság általában tartózkodik attól, hogy e mérlegelésbe beavatkozzon. A bíró feladata és hatásköre

ugyanis eldönteni, hogy mely jogszabályok és konkrét jogszabályi rendelkezések alapján, illetve alkalmazásával dönt a benyújtott kereset (előterjesztett vád) tárgyában. Ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak alkotmányos funkciójával összefüggésben az Alaptörvényből és az Abtv.-ből fakadó kötelessége, hogy a bírói kezdeményezés törvényi feltételeinek a fennállását megvizsgálja, s azok nyilvánvaló hiánya esetében a kezdeményezést visszautasítsa. Az Alkotmánybíróság a törvényben előírt formai és tartalmi feltételek fennállásának vizsgálatát nem mellőzheti. Tekintettel erre a bírói kezdeményezés csak akkor felel meg az Abtv. 25. § (1) bekezdésében foglaltaknak, illetve a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, ha a bíró a támadott rendelkezések vonatkozásában előadja a vélt alaptörvény-ellenesség indokait, továbbá, ha indítványában kitér a megsemmisíteni kért normák és a folyamatban lévő bírósági eljárás konkrét kapcsolatára is. A bírói kezdeményezés mint normakontroll »egyedi vagy konkrét« jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg és részletesen meg kell indokolnia, hogy valóban kell azt az adott ügyben alkalmaznia. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege.” (Indokolás [15]–[16])

- [23] A fenti megállapítások irányadóak az Abtv. 32. § (2) bekezdése második mondatának alkalmazásakor is, amely szerint „[a] bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli”.
- [24] Az eljáró bíró tehát az Abtv. 25. § (1) bekezdése, illetve 32. § (2) bekezdése alapján csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének, illetve nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását kezdeményezheti, amit a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene).
- [25] A bíróság előtt folyamatban levő eljárást a felperes az Ectv. 75. § (3) bekezdés második mondata alapján a kártalanítás összegének megállapítása iránt kezdeményezte; a keresetlevélben megfogalmazott másik megállapítási kereseti kérelem, az *ipso iure* [az Ectv. 75. § (3) bekezdés első mondata alapján] átszállt jogok pontos körének megállapítására irányult, amely eljárást – hatáskör hiányában – a Fővárosi Törvényszék 29.P.23.422/2015/5. számú végzésével, valamint az ügyben a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.165/2016/2. számú végzésével megszüntetett. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló, az indítványozó előtt folyamatban lévő egyedi ügy tárgya tehát a kártalanítás összegének megállapítása (a jogviszony keletkezésének időpontjában hatályos Polgári Törvénykönyv kártérítésre vonatkozó szabályai alapján). Ez következik a Fővárosi Törvényszék, vagyis az indítványozó bíróság 29.P.23.422/2015/5. számú végzésének indokolásából is, amely rögzíti: „a bíróság az Ectv. 75. § (3) bekezdése alapján a kártalanítás mértékének megállapítása kapcsán járhat el, amely nem zárja ki azt, hogy a felek között a megállapodással kapcsolatos választottbírói eljárás is induljon. A felperes szerződés értelmezésével, tárgyával kapcsolatos kereseti kérelmét, mint önálló megállapítás iránti kereseti kérelme vonatkozásában a választottbírói kikötés miatt a jelen bíróság nem járhat el”. A bíróság utalt továbbá arra is, hogy „az Ectv. 75. § (3) bekezdésében foglalt kártalanítás megállapítására rendelkezik hatáskörrel”. [Lásd a Fővárosi Törvényszék 29.P.23.422/2015/5. számú végzése 8. oldalának negyedik bekezdését, valamint 9. oldalának második bekezdését. E jogértelmezéssel értett egyet a pert részben megszüntető végzés ellen benyújtott jogorvoslatot elbíráló, másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 4.Pkf.25.265/2016/2. számú végzésében (lásd: 3. oldal)].
- [26] A Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.165/2016/2. számú végzéséből következően tehát az indítványozó bíróság hatásköre az Ectv. 75. § (3) bekezdés második mondata szerinti kártalanítás összegének megállapítására terjed ki (az első kereseti kérelem, vagyis az átszállt jogok körének meghatározása tekintetében a Megállapodásban megjelölt választottbírói rendelkezés hatáskörrel). Ezért az Alkotmánybíróság az Ectv. 75. § (3) bekezdés egészét támadó bírói kezdeményezés alapján csak e rendelkezés második mondatát vizsgálta érdemben. Az Ectv. 75. § (3) bekezdés első mondatát – mivel azt az indítványozó által felfüggesztett ügyben a Fővárosi Ítéltábla végzése nyomán nem kell alkalmazni – az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés alapján érdemben nem vizsgálta.
- [27] 2. Az indítványozó által támadott Ectv. 75. § (3) bekezdésének második mondata értelmében: „[a] kártalanítás összegét a felek megállapodása hiányában az egyesület székhelye szerint illetékes bíróság állapítja meg a jogoknak azok visszazállása időpontjában képviselt valós piaci értéke alapján”. Az indítványozó az alaptörvény-ellenesség megállapítását mindenek előtt az Alaptörvény XIII. cikkére, a tulajdonhoz való jog sérelmére hivatkoz-

- va kezdeményezte, álláspontja szerint a támadott rendelkezés – a tulajdonhoz való jog sérelménél felhozott érvek alapján – az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkébe is ütközik.
- [28] Az Alkotmánybíróság gyakorlata az alkotmányos tulajdonvédelem körében túlmutat az absztrakt polgári tulajdon védelmén, kiterjed a vagyoni értékű jogokra is, „a tulajdon alkotmányos védelme tehát tulajdonképpen bizonyos vagyoni jogi pozíciók (státuszok) alapjogi védelme” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat [23]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ectv. 75. § (3) bekezdésének második mondata nem a tulajdonviszonyokba történő beavatkozásról és nem is tulajdonjog elvonásáról szól, hanem a kártalanítás kérdésében fennálló jogvita rendezésére vonatkozó, elsősorban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben (a továbbiakban: Pp.) található eljárási szabályokra utal. Az Ectv. támadott rendelkezése megerősíti egyrészt a Pp. 2. § (1) bekezdését, amelynek értelmében a felek között keletkezett jogvita eldöntése bíróság feladata, megerősíti másrészt a Pp. 30. § (1) bekezdésében rögzített – jogi személyekre vonatkozó – általános illetékességi szabályt is. Alapvetően eljárási szabály lévén nem érinti a tulajdonhoz való jogot, voltaképpen a bíróság számára tartalmaz utaló rendelkezést a kártalanítás összegének megállapítására irányadó, hatáskört rögzítő normára. A támadott rendelkezés az előbbieken túl – anyagi jogi szabályként – meghatározza azt az időpontot is, amelyet a bíróságnak a kártérítés megállapításakor figyelembe kell vennie, ezt az összefüggést azonban az indítvány alkotmányosan nem kifogásolta.
- [30] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [24]}, ezért az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való jog sérelmére alapított kérelmet elutasította.
- [31] Az indítványozó az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkébe (tulajdonhoz való jog) ütközés vonatkozásában nem adott elő önálló érvelést, a nemzetközi szerződésbe ütközést az Alaptörvény XIII. cikkébe ütközéssel együtt állította. Mivel fenti indokok alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vizsgált rendelkezés nem érinti a tulajdonhoz való jogot, ugyanezen összefüggésekben, ugyanezen indokok alapján, az Ectv. 75. § (3) bekezdés második mondata EJEE 1. cikkébe ütközésének megállapítására irányuló indítványt is elutasította.
- [32] 3. Az indítványozó bíróság azért is kérte az Ectv. 75. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, mert a jogalkotó nem biztosított megfelelő időt a jogszabály címzettjeinek arra, hogy felkészüljenek alkalmazására, hiszen a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között mindössze 18 nap telt el.
- [33] Az Alkotmánybíróság már a korábbi döntéseiben – többek között az indítványozó által is hivatkozott 28/1992. (IV. 30.) AB határozatában [ABH 1992, 155, 158.], vagy a 7/1992. (I. 30.) AB határozatában, [ABH 1992, 45, 47.] – hangsúlyozta, hogy a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő megállapítása és biztosítása a jogalkotó felelősséggel terhelt mérlegelésének és döntésének függvénye. Az alkotmányellenesség csak a jogszabály alkalmazására való felkészülést szolgáló időtartam kirívó, a jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető vagy sértő elmaradása, illetőleg hiánya esetén állapítható meg. Annak elbírálása, hogy valamely konkrét jogszabály esetében mennyi idő szükséges a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez, gazdaságpolitikai, szervezési, műszaki stb. szempontok figyelembevételét szükségessé tevő mérlegelési kérdés, vagyis nem alkotmányjogi probléma {3209/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [51]; Legutóbb: 3045/2017. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[e]llentétes a jogállamiság elvével, ha a kellő felkészülési idő hiányából eredően a jogszabály címzettjei a megváltozott rendelkezéshez való alkalmazkodás rendkívüli nehézsége miatt nyilvánvalóan, illetve az új szabályozás megismerhetőségének hiányában valószínűsíthetően jogsértő helyzetbe kerülnek; különösen, ha emiatt joghátrányok is érik (érhetik) őket” {6/2013. (III. 1) AB határozat, Indokolás [239]}.
- [34] Az Ectv. 75. § (3) bekezdésének támadott második mondata (a hatáskörrel rendelkező államszerv meghatározása, valamint a kártalanítás összegének megállapítására vonatkozó iránymutatás) esetén nem tekinthető különösen kirívónak a 18 napos *vacatio legis*, hiszen e rendelkezéshez való alkalmazkodás a felek számára rendkívüli nehézséget aligha jelenthet. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ectv. 75. § (3) bekezdés második mondata

– a kellő felkészülési idő sérelme miatt fennálló – alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt is elutasította.

Budapest, 2017. július 10.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1901/2016.

